

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็กในเครือข่ายที่ 53
สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร
Participatory Administration of Small School in Cluster 53,
Phasicharoen District Office, Bangkok

วัลลี ธนะขว้าง, พัชรา เดชโฮม*

Wanlee Thanakwang, Patchara Dechhome

สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กรุงเทพฯ 10600
Educational Administration, Faculty of Education, Bansomdejchaopraya Rajabhat University,
Bangkok 10600 Thailand

*Corresponding author E-mail: patchara.de@bsru.ac.th

(Received: April 25 2023; Revised: May 22 2023; Accepted: June 8 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็กในเครือข่ายที่ 53 สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร ใน 5 ด้าน คือ 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน 2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล และ 5) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดเล็กในเครือข่ายที่ 53 สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2565 จำนวน 3 โรงเรียน จำนวน 42 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.995 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็กในเครือข่ายที่ 53 สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

คำสำคัญ : การบริหารแบบมีส่วนร่วม; โรงเรียนขนาดเล็ก; เครือข่ายที่ 53

Abstract

The purpose of this research was to study the current condition of participatory administration of small schools in Cluster 53, Phasicharoen District Office, Bangkok in the 5 following participatory aspects: 1) planning, 2) making decisions, 3) operating, 4) monitoring and evaluating, and 5) receiving benefits. The population used in the research was a group of 42 government teachers from 3 small schools in Cluster 53, Phasicharoen District Office, Bangkok in the academic year 2022. The research instrument used was a questionnaire with a five-level rating scale. The statistics used in the data analysis were: percentage, mean, and standard deviation.

The result showed that the current condition of the participatory administration of the small schools in Cluster 53, Phasicharoen District Office, Bangkok overall was at a high level. When considering each participatory aspect, receiving benefits had the highest mean, followed by monitoring, evaluating, and making decisions with the lowest mean. The overall desirable condition was at the highest level. When considering each aspect, monitoring and evaluating had the highest mean, followed by making decisions. Conversely, planning had the lowest mean.

Keywords : Participatory Administration; Small-Size Schools; Cluster 53

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการบริหารและการจัดการไว้ในหมวด 5 การบริหารและการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 39 ให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นการกระจายอำนาจการจัดและการบริหารการศึกษาไปให้เขตพื้นที่การศึกษา การบริหารมิใช่การสั่งการจากส่วนกลางดังที่เคยเป็น หากแต่เขตพื้นที่และสถานศึกษาจะต้องดำเนินการโดยความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรภายในโรงเรียน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่าและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดและบริหารการศึกษา หรือกล่าวได้ว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกฝ่ายได้เข้ามามีบทบาทในการจัดและบริหารการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545: 24)

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษาเป็นบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมเป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาคและของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ ในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญเป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญเพื่อให้คนไทยมีคุณภาพที่ดี สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับ การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อระบบการจัดการเรียน การสอน ระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: 1)

ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำทางการศึกษา เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารงานของสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีเทคนิคและวิธีการบริหารที่หลากหลายรูปแบบ สามารถนำไปบริหารสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสูงสุด และให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด การปฏิรูปการศึกษาจำเป็นต้องมีผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นมืออาชีพ จึงจะนำสถานศึกษาบรรลุความสำเร็จตามภารกิจและ

บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา การเป็นผู้บริหารมืออาชีพจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถ คุณลักษณะเฉพาะ และอาศัยกระบวนการบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรและทุกฝ่ายทุกสถาบัน ทุกองค์กร ที่เกี่ยวข้องภายนอกสถานศึกษา และการบริหารโดยใช้องค์คณะบุคคล ตลอดจนทั้งการอาศัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้วยการเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานทุกคนแสดงออกถึงแนวคิดต่าง ๆ แต่คงไว้ซึ่งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา (สิทธิชัย อุตทาสา, 2562: 1-2) ทั้งนี้การมีส่วนร่วมมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพองค์กร เพราะเมื่อบุคคลได้เข้ามามีส่วนร่วมแล้วจะไม่ค่อยเกิดการต่อต้านเกี่ยวกับแนวคิดและการดำเนินงาน รวมทั้งช่วยลดความขัดแย้งและความเครียดจากการทำงาน ทำให้บุคคลได้ร่วมกันพิจารณาแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นจากการทำงาน เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายและการยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เกิดความมุ่งมั่นในการสร้างความสำเร็จให้กับองค์กร ซึ่งบุคลากรจะรู้สึกพึงพอใจในผลงานที่เกิดขึ้นและเกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ความรู้สึกเป็นเจ้าของและผูกพันกับองค์กร ผลลัพธ์สุดท้ายคือ องค์กรมีคุณภาพ (พัชรา เดชโฮม, 2560: 1)

จากการศึกษามาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนขนาดเล็กในเครือข่ายที่ 53 สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 โรงเรียน ประกอบด้วยโรงเรียนวัดประดู่บางจาก (พ่วงอุทิศ) โรงเรียนวัดทองศาลางาม และโรงเรียนวัดโค่นอน ในภาพรวมพบว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในหลาย ๆ ด้าน ยังไม่ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ครูและบุคลากรไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ครูได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานไม่ตรงกับความรู้ความสามารถ การบริหารงานที่ผ่านมา มักจะมีปัญหาและข้อจำกัดในการปฏิบัติงาน ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากการใช้อำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่า การเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ร่วมคิด ร่วมวางแผน และร่วมปฏิบัติงาน จากสภาพความเป็นมา ความสำคัญ และปัญหาดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะผู้รับผิดชอบโครงการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน จึงสนใจศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็กในเครือข่ายที่ 53 สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและกำหนดนโยบายจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็กในเครือข่ายที่ 53 สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครู ในโรงเรียนขนาดเล็กในเครือข่ายที่ 53 สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2565 จำนวน 3 โรงเรียน จำนวน 42 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัย ในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็กในเครือข่ายที่ 53 สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์และปรับปรุงแก้ไขเป็นแนวทางในการสร้างกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน 2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล และ 5) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง ลักษณะคำถาม เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 สอบถามการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็กในเครือข่ายที่ 53 สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปเป็นนิยามศัพท์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็กในเครือข่ายที่ 53 สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร

2. เลือกเทคนิคที่ใช้ในการวัด ในงานวิจัยฉบับนี้เลือกใช้เทคนิคการวัดเจตคติของลิเคิร์ต ที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3. สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย 5 ด้าน ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน 2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล และ 5) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ แล้วนำแบบร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

เพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสม ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแต่ละข้อคำถาม เพื่อนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Objective Congruence) IOC ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00

5. ทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้เป็นฉบับสมบูรณ์

6. นำแบบสอบถามที่มีการปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้ว ไปทดลองใช้กับครูโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.995

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นแล้ว ไปเก็บข้อมูลจากครูโรงเรียนขนาดเล็กในเครือข่ายที่ 53 สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร จำนวน 42 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ไปขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็กในเครือข่ายที่ 53 สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร เพื่อแจกแบบสอบถามให้แก่ครูในโรงเรียนขนาดเล็กในเครือข่ายที่ 53 สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร จำนวน 42 คน

2. ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับครบถ้วน คิดเป็นร้อยละ 100

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็กในเครือข่ายที่ 53 สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร ครั้งนี้ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ วุฒิการศึกษา และตำแหน่งในการปฏิบัติหน้าที่ โดยใช้ค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็กในเครือข่ายที่ 53 สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร ใน 5 ด้าน ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน 2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล และ 5) การมี

ส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 121)

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็กในเครือข่ายที่ 53 สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามกรอบแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็กในเครือข่ายที่ 53 สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็กในเครือข่ายที่ 53 สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม 5 ด้าน

การบริหารแบบมีส่วนร่วม	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	μ	σ	ระดับ	อันดับ	μ	σ	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน	4.28	0.49	มาก	3	4.66	0.41	มากที่สุด	5
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.26	0.52	มาก	5	4.70	0.44	มากที่สุด	2
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.27	0.48	มาก	4	4.67	0.46	มากที่สุด	4
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	4.34	0.56	มาก	2	4.73	0.44	มากที่สุด	1
5. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	4.40	0.54	มาก	1	4.68	0.48	มากที่สุด	3
รวม	4.31	0.48	มาก		4.69	0.42	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็กในเครือข่ายที่ 53 สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\mu = 4.40$) รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ($\mu = 4.34$) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ($\mu = 4.28$) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\mu = 4.27$) ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\mu = 4.26$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็กในเครือข่ายที่ 53 สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\mu = 4.73$) รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\mu = 4.70$) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\mu = 4.68$) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

($\mu = 4.67$) ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\mu = 4.66$)

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็กในเครือข่ายที่ 53 สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด สภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยมีรายละเอียดของผลการวิจัยในแต่ละด้าน ดังนี้

จัดสรรความชอบและผลประโยชน์ที่สถานศึกษาได้รับในอัตราที่เหมาะสมมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด สภาพที่พึงประสงค์ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นกับความสำเร็ของผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดสรรความชอบและผลประโยชน์ที่สถานศึกษาได้รับในอัตราที่เหมาะสมมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็กในเครือข่ายที่ 53 สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ แสดงความคิดเห็น ชื่นชมกับความสำเร็ของครูทุกคนในสถานศึกษา สนับสนุนและจัดให้มีสวัสดิการ แสดงการยอมรับนับถือ เมื่อเกิดความผิดพลาด ผู้บริหารและครูยอมรับข้อผิดพลาด ข้อตำหนิ ข้อเสนอแนะ และผลของการดำเนินงานที่ผิดพลาดนั้นและช่วยกันแก้ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พรเทพ เหมรณนธ์ (2564) ได้กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เกิดจากผลผลิต ผลลัพธ์ หรือความสำเร็อันเกิดจากการบริหารจัดการร่วมกันของผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียย่อมที่จะได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งอาจไม่จำเป็นต้องอยู่ในรูปของเงิน วัตถุสิ่งของ แต่อาจเป็นความสุขสบาย ความพอใจ ให้กำลังใจ ร่วมแสดงความคิดเห็น ยกย่อง ชื่นชม และการมอบรางวัลการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นทั้งในทางบวกและทางลบ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกรัตน์ ทาจะดี (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

วิธีการวัดผลและประเมินผล การดำเนินงานโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการให้ข้อเสนอแนะ วางแผนและพัฒนาการดำเนินการให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อรอนงค์ แจ่มจำรัส และชัยอนันต์ มั่นคง (2565) ได้กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ได้บังคับบัญชา มีการกำหนดเครื่องมือวัดผลในการติดตามและประเมินผล การตั้งผลลัพธ์ที่คาดหวังในการดำเนินงานโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน มีการกำกับติดตาม และประเมินเพื่อนำผลนั้นไปปรับปรุง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชญาภาญจ ศรีเนตร (2565) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนผลการวิจัยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้วิจัยอภิปรายผลในแต่ละด้านดังนี้

ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็กในเครือข่ายที่ 53 สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนงาน การดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุภัททา อินทรศักดิ์ (2561) ได้กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมในการวางแผนเป็นการร่วมลำดับความสำคัญของปัญหา กำหนดแผนและโครงการเพื่อแก้ปัญหาและมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงานและจัดหาทรัพยากร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรอนงค์ แจ่มจำรัส และชัยอนันต์ มั่นคง (2565) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนงาน กำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์ของสถานศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน ตลอดจนแนวทางการแก้ไขปัญหา

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นีโอสมิธา นิเมมิง (2563) ได้กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมในการวางแผน เป็นการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา การกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ในการแก้ปัญหา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฤทัยรัตน์ ปัญญาธิม (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา อยู่ระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็กในเครือข่ายที่ 53 สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กนกรัตน์ ทาจะดี (2560) ได้กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นการที่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวางแผน ริเริ่มโครงการงานกิจกรรม อภิปรายเสนอแนะการแสดงความคิดเห็นการตัดสินใจ การเลือกกิจกรรมโครงการงาน กิจกรรมรวมถึงในระหว่างการดำเนินโครงการงานกิจกรรมของสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิชัย อุตทาสา (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ในจังหวัดปทุมธานี และจังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ กำหนดแผนการวัดผล ประเมินผล การพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการศึกษา ดำเนินงานตามโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยอนันท์ แก้วเงิน (2563) ได้กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นการมีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็น อภิปราย ตัดสินใจ การริเริ่มโครงการ การเลือกโครงการ การวางแผนดำเนินงาน และการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิบูลธ นิลพิบูลย์ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็กในเครือข่ายที่ 53 สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาตามภารกิจที่กำหนดร่วมกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการทำงานให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เสาวนีย์ เตือนเด่น และคณะ (2558) ได้กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เป็นการมีส่วนร่วมในการจัดโครงการกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงได้เข้าร่วมโครงการกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรได้ดำเนินงานตามแผนงานที่วางไว้และมีส่วนร่วมในการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้ดีขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยอนันท์ แก้วเงิน (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุดได้ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมดำเนินการ 2) การมีส่วนร่วมประเมินผล 3) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบและร่วมรับผลประโยชน์ และ 4) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ สภาพที่พึงประสงค์ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามภารกิจงาน 4 ฝ่าย ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ เช่น หลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชาติด และคณะ (Shadid, 1982) ได้กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เป็นการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานไว้ในส่วนขององค์ประกอบในการดำเนินงานโครงการนั้น จะได้มาจากคำถามที่ว่าใครทำประโยชน์ให้กับโครงการได้บ้าง และจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทพงศ์ หมีแหล่หมั่น และคณะ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สังกัดสำนักงานการศึกษา สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร โดย

มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล
สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็ก ในเครือข่ายที่ 53 สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน การจัดทำหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1980) ได้กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล สิ่งสำคัญที่ต้องสังเกต คือ ความเห็น ความชอบ และความคาดหวังซึ่งจะมีอิทธิพล สามารถปรับเปลี่ยน พฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ การรายงานเกี่ยวกับความสำเร็จ ในการประเมินผลไว้น้อย เนื่องจากเป็นสิ่งที่เข้าใจยากว่าจะมีส่วนร่วม ในการประเมินผลอย่างไรจึงจะดีที่สุด จะทำการวิเคราะห์หรือวัดผล ได้ต่อเมื่อทำกิจกรรมได้ 3 อย่างมาแล้ว และสอดคล้องกับงานวิจัย ของ จิตรา แก้วมะ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหาร งานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารแบบ มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนและประสิทธิผลการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของผู้บริหารโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับ มากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูมีส่วนร่วมในการติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงาน การจัดทำหลักสูตร กระบวนการจัด การเรียนการสอน การใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา วิธีการวัดผลและประเมินผล การดำเนินงานโครงการและกิจกรรม ต่าง ๆ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา รวมทั้งการให้ข้อเสนอแนะ วางแผนและพัฒนากำหนดการให้ดี ยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พรเทพ เหมรณนัท (2564) ได้กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล เป็นการ พิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพ คุณค่า ความจริง และการกระทำ การมีส่วนร่วมของภาครัฐ นักเรียน ชุมชน ครอบครัว การติดตาม ประเมินผลระหว่างการทำงานและหลังการทำงาน มีการ ติดตามและประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนางานร่วมกัน และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธันยาภัทร์ เทียนธนาทิพย์ และธรินธร นามวรรณ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 4 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และ ความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า สภาพ ปัจจุบันของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาจันทบุรี เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึง ประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ สภาพปัจจุบัน ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็กในเครือข่ายที่ 53 สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการมีส่วนร่วม ในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและยกย่อง เชิดชูเกียรติ ผู้บริหารให้การยกย่องชมเชย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ของ ชัยอานนท์ แก้วเงิน (2563) ได้กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมใน การรับผลประโยชน์ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ที่เกิดขึ้นทั้งในทางบวกและทางลบ เมื่อผลการดำเนินงานประสบ ความสำเร็จ ผู้บริหารให้การยกย่องชมเชย สนับสนุนและจัดให้มี สวัสดิการ แสดงการยอมรับนับถือ เมื่อเกิดความผิดพลาด คณะครู และผู้บริหารยอมรับข้อผิดพลาดร่วมกัน และสอดคล้องกับงานวิจัย ของ พาดิษฐ์ เดเบาะ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษายะลา เขต 3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของ ครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายะลา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษายะลา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมแสดง ความยินดีกับความสำเร็จของผู้อื่น การยกย่องชมเชย การพิจารณา จัดสรรความชอบและผลประโยชน์ สนับสนุนด้านสวัสดิการ ส่งเสริม และยกย่องเชิดชูเกียรติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ โคเฮน และ อัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1980) ได้กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วม ในผลประโยชน์เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์นั้น นอกจากนี้ ความสำคัญการได้รับประโยชน์ในเชิงปริมาณและคุณภาพแล้ว ต้อง พิจารณาถึงการกระจายประโยชน์ในกลุ่มด้วย และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ จิตรา แก้วมะ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนและประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประเมินศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะมีโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดทรัพยากรมาใช้ในการดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา และควรจะมีโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนแก้ไขปัญหาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา โดยการจัดประชุม วางแผน กำหนดโครงการและกิจกรรมลงในแผนปฏิบัติการประจำปี
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะมีโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดแนวทางการเทียบโอนผลการเรียน และควรจะมีโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยกำหนดหลักเกณฑ์ไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาให้ชัดเจน
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะมีโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณของสถานศึกษา และควรจะมีโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา โดยการจัดประชุม วางแผนงานให้ชัดเจน
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะมีโอกาสให้ครูมีส่วนนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลไปใช้ในการวางแผน และพัฒนาการดำเนินการให้ดียิ่งขึ้น และควรจะมีโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยการวิเคราะห์จุดอ่อนและจุดแข็งหลังการดำเนินงานเสมอ
5. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดสรรความชอบและผลประโยชน์ที่สถานศึกษาได้รับในอัตราที่เหมาะสม โดยแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงาน และควรจะมีโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมแสดงความยินดีกับความสำเร็จของผู้อื่น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็กในเครือข่ายที่ 53 สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็กในเครือข่ายที่ 53 สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

- กนกรัตน์ ทำจะดี. (2560). การศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสยาม.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- จิตรรา แก้วมะ. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ชญาภาณูจิ ศรีเนตร. (2565). กลยุทธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3. วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์. 6(2): 289-290.
- ชัยอนันท์ แก้วเงิน. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ธันยาภัทร์ เทียนธนาทิพย์ และธริธร นามวรรณ. (2563). การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4. วารสารมหาจุฬานาครทรรค์. 7(7): 184-185.
- นันทพงศ์ หมิแหละหมั่น และคณะ. (2565). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สังกัดสำนักการศึกษา สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร. วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ. 8(1): 142-143.
- นิธัสมีรา นิมะมิง. (2563). การศึกษามีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานแนะแนวตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาสน์.

- พรเทพ เหมรานนท์. (2564). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1 และเขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- พัชรา เดชโฮม. (2560). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนนาร่องในเขตธนบุรี. คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- พาติยะห์ เดเบาะ. (2562). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ฤทัยรัตน์ ปัญญาฉิม. (2560). การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย. 9(1): 299.
- วิบูลธ นิลพิบูลณ์. (2563). การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: พรักหวานกราฟฟิค.
- สิทธิชัย อุดทาสา. (2562). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สุภัททา อินทรศักดิ์. (2561). การนำเสนอรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- เสาวนีย์ เดือนเด่น และคณะ. (2558). การมีส่วนร่วมในการทำงานของบุคลากร. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อรอนงค์ แจ่มจำรัส และชัยอนันต์ มั่นคง. (2565). แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10. วารสารวิจัยวิชาการ. 5(3): 205.
- Cohen, J. M. and Uphoff, N. T. (1980). *Effective Behavior in Organizations*. New York: Richard D. Irwin.
- Shadid, W, wil P. and others. (1982). *Access and Participation A Theortical Approach in Participation of the Poor in Development*. New York: McGraw-hill.